

KVALITETSDEKLARATION

Doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå

Ämnesområde

Utbildning och forskning

Statistikområde

Högskoleväsende

Produktkod

UF0204

Referenstid

Kalenderåret 2017 för doktorandnybörjare och examinerade

Andra halvåret (1 juli-31 december) 2017 för doktorander

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	4
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	6
1.2.4 Redovisningsgrupper	6
1.2.5 Referenstider	6
2 Tillförlitlighet	7
2.1 Tillförlitlighet totalt	7
2.2 Osäkerhetskällor	7
2.2.1 Urval	7
2.2.2 Ramtäckning	7
2.2.3 Mätning	8
2.2.4 Bortfall	8
2.2.5 Bearbetning	8
2.2.6 Modellantaganden	9
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	9
3 Aktualitet och punktlighet	9
3.1 Framställningstid	9
3.2 Frekvens	9
3.3 Punktlighet	9
4 Tillgänglighet och tydlighet	9
4.1 Tillgång till statistiken	9
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	10
4.3 Presentation	10
4.4 Dokumentation	10
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	11
5.1 Jämförbarhet över tid	11
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	12
5.3 Sam användbarhet i övrigt	12
5.4 Numerisk överensstämmelse	13
Allmänna uppgifter	13
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	13
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	13
C Bevarande och gallring	13
D Uppgiftsskyldighet	13
E EU-reglering och internationell rapportering	14
F Historik	14
G Kontaktuppgifter	15

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Statistiken om högskoleutbildning på forskarnivå ska belysa förändringar av antalet doktorandnybörjare, doktorander och examina/examinerade med redovisning på universitet/högskola, forskningsämne, studiefinansiering, studietid, examenstyp, ålder och kön.

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken om högskoleutbildning på forskarnivå är att bidra till en allsidig statistisk belysning av högskolan och dess utveckling över tid i Sverige. Statistiken belyser dels förändringar avseende doktorandnybörjare, doktorander och examina inom utbildning på forskarnivå. Variationer i doktorandernas genomströmning och internationella mobilitet på illustreras också.

Vidare används statistiken för rapportering på internationell nivå till Unesco, OECD och EU:s statistikbyrå Eurostat.

Uppgifter från statistiken används också som urvalsram för enkätundersökningar och för uppdatering av Befolkningens utbildning (Utbildningsregistret), <http://www.scb.se/uf0506> och undersökningen Befolkningens studie-deltagande, <http://www.scb.se/uf0507>.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistikanvändare är riksdag, regering, departement, myndigheter, kommuner, landsting, länsstyrelser, företag, branschorganisationer, intresseorganisationer, internationella organisationer, universitet, högskolor, forskare, studerande, massmedia och allmänheten.

Statistiken används som beslutsunderlag för riksdag och regering, men är också en informationskälla för högskolesektorn och andra intresserade som massmedia och allmänheten. Högskolestatistiken utgör även underlag för planering, uppföljning och utvärdering av högskoleutbildningen.

Statistiken används ofta för jämförelser av olika slag, såsom jämförelser mellan lärosäten och över tid.

Användare och uppgiftslämnare är representerade i Universitetskanslersämbetets (UKÄ:s) rådgivande grupp för den officiella statistiken.

1.2 Statistikens innehåll

Statistiken över doktorander och deras examina är uppdelad i sex målstorheter:

Aktiva doktorander

Aktiva doktorander är de som har en studieaktivitet om minst 1 procent. I statistiken benämns de som doktorander.

Icke aktiva doktorander

Icke aktiva doktorander är de som har en studieaktivitet mindre än 1 procent.

Doktorandnybörjare

Doktorandnybörjare är de doktorander som för första gången har en aktivitet

om minst 1 procent under ett kalenderhalvår. Enbart ett antagningsbevis är alltså inte tillräckligt för att bli klassad som doktorandnybörjare.

Examinerade och examina

Examinerade är de doktorander som tar ut ett examensbevis för licentiatexamen eller doktorsexamen. En doktorand kan avlägga fler än en examen. Målobjekt för examina är inte personer utan uttagna examensbevis. Skillnaden mellan antalet examinerade och antalet examina är förhållandevis liten i högskoleutbildning på forskarnivå.

Doktorander vid anknytande högskolor

Doktorander och examina vid de anknytande högskolorna – högskolor utan eller med begränsad examensrätt för högskoleutbildning på forskarnivå – är en delmängd av populationerna över aktiva doktorander, doktorandnybörjare och examina.

Doktorander vid forskarskolor

Doktorander och examina vid forskarskolorna för utbildning av yrkesverkssamma lärare är en delmängd av populationerna över doktorander och examina. En doktorand vid forskarskolorna kan ha varit doktorandnybörjare tidigare. Nybörjare vid forskarskolan, så kallad forskarskolennybörjare, blir doktoranden det kalenderhalvår hon eller han för första gången, efter starten i forskarskolan, rapporteras med en aktivitet om minst 1 procent.

1.2.1 Objekt och population

I statistiken om doktorander finns huvudsakligen två intressepopulationer:

- De personer som antagits till en högskoleutbildning på forskarnivå (forskarutbildning) vid svenska universitet och högskolor
- Antalet uttagna examensbevis vid svenska universitet och högskolor

Målpopulationerna, som utgörs av målobjekten, är de personer, och deras examina, som borde finnas med i lärosätens administrativa system. Eftersom statistiken bygger på lärosätens egna administrativa system så stämmer intressepopulation och målpopulation väl överens förutom för gruppen inresande studenter som kommit till Sverige för att läsa en eller flera kurser i utbildning på forskarnivå (s.k. credit mobility). Den gruppen ingår i intressepopulationen men inte i målpopulationen eftersom de inte finns med i de studieadministrativa systemen. Målobjekten utgörs av observationsobjekt vilket är de objekt som faktiskt finns med (observeras) i de studieadministrativa systemen.

1.2.2 Variabler

Målvariablerna i statistiken listas nedan:

Universitet/högskola	Utbildningsanordnare som har rätt att utfärda examina inom högskoleutbildning på forskarnivå. Variabelvärdena samlas in ifrån de uppgiftslämnande universiteten och högskolorna. Det finns ingen avvikelse mellan den observerade värdemängden och den som ska samlas in.
----------------------	---

Forskningsämne	Från och med år 2011 används forskningsämne som målvariabel för forskarutbildningsämnena. Ämnesindelningen, Standard för svensk indelning av forskningsämnena 2011, fastställdes av dåvarande Högskoleverket och SCB. Standarden har tre nivåer. Den högsta nivån har 6 forskningsämnesområden. Den mellersta nivån omfattar 42 forskningsämnesgrupper. Den lägsta nivån består av 260 forskningsämnena. De uppgiftslämnande universiteten och högskolorna kodar sina forskarutbildningsämnena till forskningsämnena. En översättning av nationella forskningsämnena enligt tidigare nomenklatur till nivån forskningsämnesområde är gjord för uppgifter före år 2011.
Aktivitet	Lärosätena redovisar en doktorands aktivitetsprocent som genomsnittlig aktivitet i ett ämne under ett kalenderhalvår. Aktiviteten relateras till personlig arbetsinsats i forskarutbildningen där heltid (100 %) motsvarar 40 timmar/vecka i genomsnitt under halvåret. Målvariabel för aktivitet är aktivitetsgrad som är en gruppering av aktivitetsprocenten.
Studiefinansiering	Universiteten och högskolorna lämnar uppgifter om doktorandernas studiefinansiering som utgör grund för målvariabeln försörjningstyp som har åtta värden. Kravet på uppgiftslämnarna är att de ska lämna uppgifter för de åtta försörjningstyperna men vissa lämnar mer detaljerad information om t.ex. stipendier. Det går dock endast att redovisa nationell statistik för de åtta försörjningstyperna.
Examenstyp	Målvariabeln examenstyp innehåller värdena licentiatexamen och doktorsexamen. Universiteten och högskolorna lämnar mer detaljerad information om examina som ofta omfattar ett förled, till exempel teknologie licentiatexamen, medicine doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen.
Studietid	Studietiden för examinerade mäts från och med det kalenderhalvår doktoranden först hade en aktivitet om minst 1 procent till och med examenshalvåret. Doktorandens <i>bruttostudietid</i> omfattar de två samt de mellanliggande halvåren. Universiteten och högskolorna lämnar uppgift om datum för examen och kalenderhalvår för aktivitet. Det går med andra ord inte att räkna fram en mer exakt bruttostudietid än antal kalenderhalvår. <i>Nettostudietid</i> avser antalet heltidsekvivalenter som tar hänsyn till doktorandens aktivitetsprocent under de aktuella halvåren.

Utländska doktorander	Med utländska doktorander avses personer från andra länder som är antagna till och bedriver utbildning på forskarnivå i Sverige. Här ingår följande personer: <ul style="list-style-type: none">• Personer från andra länder som har beviljats uppehållstillstånd för studier i Sverige och där beslutet om uppehållstillstånd är fattat mindre än två år innan doktorandstudierna påbörjades• Utrikes födda som har invandrat mindre än två år innan doktorandstudierna påbörjades• Doktorander som saknar uppgift om svenskt personnummer i högskolornas studieadministrativa system• Doktorander med okänd bakgrund, dvs. de med okänt födelseland eller som inte återfinns i registret över totalbefolkningen
Ålder	Ålder vid årets slut.
Kön	Doktorandens kön. Kön är en övergripande indelningsgrund för andra målvariabler.

Eftersom statistiken baseras på administrativa uppgifter så stämmer observationsvariablerna väl överens med målvariablerna och målvariablerna stämmer i sin tur väl överens med intressevariablerna. En förteckning över övriga variabler finns på SCB:s webbplats www.h6.scb.se/metadata/mikrodataregister.aspx under *Utbildning och forskning*.

1.2.3 Statistiska mått

I huvudsak redovisas antals- och andelsuppgifter. Medianvärden redovisas för variablerna ålder och studietid.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Statistiken delas upp efter kön, ålder universitet/högskola och forskningsämnesområde, samt kombinationer av dessa tre variabler. Statistiken över doktorander och doktorandnybörjare redovisas efter studiefinansiering. Statistiken över examina fördelas även efter licentiatexamina och doktorsexamina, konstnärliga examina samt studietid.

1.2.5 Referenstider

Doktorander redovisas för andra kalenderhalvåret (1 juli–31 december), till skillnad från doktorandnybörjare och examinerade som redovisas per kalenderår. Anledningen till att doktorander redovisas för hösten är att antalet doktorander som är aktiva samtidigt överskattas om de mäts per år. Under ett år finns både ett inflöde (doktorandnybörjare) och ett utflöde (examinerade) av doktorander. Alla doktorandnybörjare och examinerade är inte aktiva under hela året. Studiefinansiering redovisas emellertid per kalenderår även för doktorander.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistiken över doktorander och examina på forskarnivå grundas på totalundersökningar. Det finns anledning att anta att de uppgifter som redovisas håller hög kvalitet. De kommer huvudsakligen från universitetens och högskolornas studieadministrativa system Ladok, som även ligger till grund för lärosätenas årsredovisningar.

Eftersom 31 av de 32 universitet och högskolor som har examenstillstånd för utbildning på forskarnivå är anslutna till Ladok så finns en enhetlighet i de rapporterade uppgifterna trots att lärosätena gör separata leveranser till SCB. Förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor ([1993:1153](#)) reglerar lärosätenas rapportering för officiell statistik.

2.2 Osäkerhetskällor

Ramtäckningen för populationerna (aktiva) doktorander och doktorandnybörjare är statistikens största osäkerhetskälla. Varje år efterrapporteras uppgifter som avser det föregående referensåret. Se avsnitt 2.2.2. Cirka 300 aktiva doktorander år 2016 efterrapporterades under de insamlingar som avsåg 2017.

2.2.1 Urval

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.2.2 Ramtäckning

Rampopulationerna stämmer väl överens med målpopulationerna och utgörs av de antagna till utbildning på forskarnivå, de (aktiva) doktorander och de utfärdade examina på forskarnivå, som faktiskt finns med i lärosätenas studieadministrativa register.

Den övertäckning som kan förekomma är att doktorander felaktigt blir rapporterade med ett visst ämne vid en högskola, men de skulle egentligen vara rapporterade med ett annat ämne. Det här är ett täckningsproblem på högskolenivå men ett mätfel på riksnivå. Kontroller mot högskolornas Ladok-uppgifter gör att en del felaktigheter upptäcks. Storleken på övertäckningen bedöms vara liten eftersom samtliga förekomster av att en doktorand är antagen till två forskarutbildningsämnen eller två högskolor stäms av mot Ladoks s.k. doktorand-PING på webben.

Undertäckning förekommer genom att lärosätena inte rapporterar samtliga doktorander och/eller examinerade. En viss eftersläpning i rapporteringen av aktivitet och försörjning sker, speciellt vid den första rapporteringen efter antagningen till forskarutbildning. Till viss del upptäcks undertäckningen genom kontroller av SCB. Universiteten och högskolorna ges tillfälle att komplettera de insamlade uppgifterna. Storleken på kvarstående undertäckningen avseende aktiva doktorander det senaste kalenderåret är, erfarenhetsmässigt, i storleksordningen två procent. Universiteten och högskolorna kommer att efterrapportera dessa uppgifter vid kommande insamlingar.

En bedömning av kvaliteten i forskarutbildningen har gjorts i Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och Utbildningsstatistiken, 2004:2, "Översyn av forskarutbildningsstatistiken. Bedömning av kvaliteten".

2.2.3 Mätning

Vilka uppgifter som får samlas in regleras genom förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor ([SFS 1993:1153](#)). Uppgifterna hämtas huvudsakligen från universitetens och högskolornas studieadministrativa system Ladok och överförs till SCB via centralt utvecklade uttagsprogram. För Handelshögskolan i Stockholm, som inte är ansluten till Ladok, används en webbaserad rapportering. Tillförlitligheten i de uppgifter som lämnas av Handelshögskolan i Stockholm bedöms vara bra, baserat på de kontakter som hållits under uppgiftslämnandet.

Även uppgifter om doktorander vid forskarskolorna för lärare samt de så kallade anknytande högskolorna inhämtas via en webbaserad rapportering. Statistiken för dessa delpopulationer kontrolleras genom matchning mot uppgifterna som inkommer via den ordinarie insamlingen.

Instruktioner för insamlingarna finns på SCB:s webbplats www.scb.se/doktorander.

De mätfel som uppstår i undersökningen består till störst del i att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner och definitioner vilket gör att uppgifterna kan rapporteras på olika sätt av olika uppgiftslämnare. Registreringsfel i form av ogiltiga värden eller partiellt bortfall förhindras till stor del genom kontroller i samband med inläggning av uppgifter i Ladok. Det finns inget som tyder på att kvarvarande mätfel skulle påverka statistiken i någon större utsträckning. Rättningar och kompletteringar bakåt i tiden som inkommer från universiteten/högskolorna läggs till registret och ingår därefter i kommande publiceringar.

2.2.4 Bortfall

Eftersom statistiken om doktorander är registerbaserad, förekommer inget objektbortfall i egentlig mening. De brister i observationsvariablerna som kan sägas orsakas av partiellt bortfall – i de uppgifter som samlas in från Ladok och från vilka observationsvariablerna härleds – blir ett mätproblem för SCB och beskrivs därför under avsnitt 2.2.3.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. Statistiken om doktorander och examina håller hög kvalitet med avseende på bearbetningsfel, eftersom det görs lite manuell bearbetning och den maskinella bearbetningen har testats och använt i produktion under flera år.

Makrogranskning görs för att fånga upp nya forskarutbildningsämnen, examenskoder och försörjningstyper som saknas i rapporteringen. Granskning och kontakter med uppgiftslämnare leder till att kompletteringar och rättningar kan göras. Vilket får till följd att statistiken blir mer korrekt.

Rättning av personnummer är en viktig del av produktionsprocessen eftersom många resultat bygger på sambearbetningar med tidigare årgångar och även andra register inom SCB. Det finns ett system för personnummerrättning som använder Registret över totalbefolkningen (RTB) i sökandet efter ett korrekt personnummer och från högskolorna lämnas uppgifter om huruvida en stu-

dent fått ett nytt (oftast korrekt) personnummer sedan föregående rapportering. Det är till allra största delen utländska doktorander som saknar korrekta personnummer. Hösten 2017 hade nästan 4 procent av de aktiva doktoranderna ett ofullständigt personnummer och i delpopulationen "Doktorandnybörjare" hade 2017 6 procent ett ofullständigt personnummer efter avslutad bearbetning. Problemet med dubletter ökar om produktionen innehåller ofullständiga personnummer.

Ett fåtal dubletter uppdagas i efterhand. Bedömningen är att detta inte påverkar statistikens kvalitet nämnvärt.

2.2.6 Modellantaganden

Denna källa bidrar inte till osäkerhet i statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Endast slutlig statistik redovisas.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Uppgifter för första kalenderhalvåret samlas in med start den 15 augusti. Uppgifter för andra kalenderhalvåret samlas in med start den 15 januari efterföljande år. Offentliggörande av statistiken sker i mitten av april. Tiden mellan den andra referensperiodens slutpunkt, den 31 december, och offentliggörandet i april är cirka tre och en halv månad vilket är framställningstiden.

3.2 Frekvens

Officiell statistik som avser doktorandnybörjare och examina publiceras årligen och avser hela det föregående kalenderåret samt uppdaterade uppgifter för tidigare kalenderår. Officiell statistik som avser doktorander redovisas också årligen och avser andra kalenderhalvåret (1 juli–31 december) för det senaste föregående året samt uppdaterade uppgifter för tidigare kalenderhalvår.

Uppgiftsinsamling sker två gånger årligen, med start den 15 januari och den 15 augusti.

3.3 Punktlighet

Uppgifterna offentliggörs på SCB:s webbplats i april. Publicering sker enligt publiceringsplanen för Sveriges officiella statistik www.scb.se/hitta-statistik/publiceringskalendern/. Statistiken har publicerats i tid de senaste åren.

Redovisning sker även på Universitetskanslersämbetets hemsida enligt denna publiceringsplan:

www.uka.se/statistik--analys/officiell-statistik-om-hogskolan/publiceringsplan.html.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Högskolestatistiken publiceras i UKÄ:s statistikdatabas. www.uka.se/statistik--analys/statistikdatabas.html.

Ett urval av *officiell statistik* publiceras i form av tabeller på SCB:s webbplats: www.scb.se/uf0204 under rubriken Tabeller och diagram.

Officiell statistik om utbildning på forskarnivå publiceras i Statistiska meddelanden (SM). Statistiska meddelanden publiceras årligen både på SCB:s och på UKÄ:s webbplats.

Officiell statistik om högskolenybörjare och doktorandnybörjare efter föräldrarnas utbildningsnivå publiceras intermittent i Statistiska meddelanden.

UKÄ publicerar statistiska analyser och rapporter om högskolan som bygger på bland annat statistiken om utbildning på forskarnivå

UKÄ:s årsrapport om universitet och högskolor baseras främst på registeruppgifter om studenter (inklusive doktorander) och personal som SCB samlar in samt ekonomiska uppgifter som UKÄ samlar in direkt från lärosätena. Årsrapporten publiceras i form av en tryckt rapport och på UKÄ:s webbplats.

I samband med att ny statistik publiceras utarbetar UKÄ pressmeddelanden eller statistiknyheter som publiceras på myndighetens webbplats www.uka.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Statistikanvändare kan, på uppdragsbasis, få specialbearbetningar gjorda. Forskare med flera kan, efter speciell prövning, få tillgång till avidentifierat mikrodata.

I nuvarande register finns uppgifter om:

- Doktorandnybörjare från 1972
- Doktorander från 1971
- Studiefinansiering från 1972. Försörjningstyperna är helt jämförbara från hösten 1998
- Examina från 1970

UKÄ kan på begäran och i mån av tillgängliga resurser utföra enklare bearbetningar av den statistik som myndigheten förfogar över.

4.3 Presentation

Statistiken presenteras i tabeller med flikar för definitioner och organisatoriska förändringar på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0204.

Statistik redovisas även i UKÄ:s statistikdatabas, www.uka.se/statistik--analys/statistikdatabas.html

Statistiska meddelanden (SM) som består av text, tablåer, tabeller och diagram, har ett omfång på cirka 170 sidor.

4.4 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i denna kvalitetsdeklaration. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i Dokumentation av mikrodata (MetaPlus). Dokumentationen publiceras på SCB:s webbplats www.scb.se/uf0204.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarhet finns från början av 70-talet med ett tidsseriebrott hösten 1985 då en omläggning av statistiken fick till följd att antalet doktorander minskade med 1 400 jämfört med året innan. Den 1 april 1998 infördes nya regler om antagning till forskarutbildning med bl.a. krav på försörjning för hela studietiden. Detta ledde till en minskning av antalet doktorandnybörjare. De nya reglerna med bl.a. krav på försörjning påverkade speciellt antagningen till humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde, där antalet nybörjare minskade kraftigt 1998.

Genom olika beslut har en möjlighet att avlägga licentiatexamen (så kallad etappavgång) tillkommit successivt vid samtliga "gamla" fakulteter. De första "nya" licentiatamina avlades 1982. Tidigare fanns en äldre licentiatexamen som kunde avläggas till utgången av juni 1972 eller i särskilda fall intill senare tidpunkt.

Försörjningstyperna är helt jämförbara från hösten 1998, dock har försörjningstypen Annan anställning utanför högskolan (än vid företag eller som läkare) delats upp i två delar från och med 2007. Delningen innebär att Företagsdoktorander särredovisas som en egen försörjningstyp. Vid jämförelse av försörjning före och efter hösten 1998, så är det endast anställning som doktorand och utbildningsbidrag som är direkt jämförbara.

År 1999 ersattes fakultetsindelningen av vetenskapsområde inom universitet och högskolor. Från och med hösten 1998 sker redovisning även efter nationellt forskningsämne. Indelningarna finns införda bakåt i tiden. Från och med 2009 upphörde vetenskapsområde som indelningsgrund för resurstilldelning. Som avgränsning av examenstillstånd på forskarnivå används det inte längre utan ersattes under 2010 av områden. Från och med 2011 gäller en ny indelning av forskarutbildningsämnena, se nedan under forskningsämne.

Det har tillkommit universitet och högskolor i statistiken som har fått fasta forskningsresurser eller vetenskapsområden. Mellan 1999 och 2001 tillkom 8 lärosäten. I och med att nya lärosäten från 2010 kan ansöka om examensrätt inom ett eller flera områden, så har det successivt tillkommit ytterligare 12 lärosäten som har startat utbildning inom områden på forskarnivån. De högskolor som tidigare hade vetenskapsområden ansökte 2010 hos dåvarande Högskoleverket (Universitetskanslersämbetet) och fick istället examensrätt inom ett eller flera områden.

Från och med 2004 års undersökning har en ny definition av aktiva doktorander införts. Forskarstuderande kan vara icke aktiva (med icke aktiv avses att den forskarstuderande har aktiviteten 0 procent) eller aktiva (en aktivitet om minst 1 procent). Förändringen har införts bakåt i tiden. I tidigare års publiceringar definierades icke aktiv som en aktivitet under tio procent och aktiv som en aktivitet om tio procent eller mer. Mellan hösten 1985 och våren 1998 har dock ingen omräkning skett p.g.a. att aktivitetsuppgifterna då samlades in gruppvis och 0-9 procents aktivitet utgjorde då en grupp. Denna grupp räknas som icke aktiva. På motsvarande sätt ändrades definitionen av doktorandnybörjare till doktorandens första termin med minst 1 procents aktivitet. Även denna förändring har införts bakåt i tiden.

Redovisningen av doktorandnybörjare och examina sker per kalenderår (i stället för läsår) från och med 2004 års undersökning. Förändringen har införts bakåt i tiden.

Den 1 januari 2010 gick Växjö universitet och högskolan i Kalmar samman till Linnéuniversitetet. Det blir vid denna tidpunkt därigenom ett brott i statistiken för dessa lärosäten.

Från och med 2011 sker gruppering av forskarutbildningsämnen enligt den nya indelningen Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011. En översättning bakåt i tiden enligt den nya indelningens högsta nivå (6 forskningsämnesområden) har skett fr.o.m. hösten 1973.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Alla redovisningsgrupper kan betraktas som jämförbara då alla lärosäten som är anslutna till högskolornas Ladoksystem har gemensamma definitioner för de olika variablerna. Utöver detta sänds även gemensamma anvisningar ut till samtliga lärosäten inklusive Handelshögskolan i Stockholm som står utanför Ladok. Även till forskarskolorna för lärare sänds gemensamma anvisningar, liksom till de anknytande högskolorna.

Man bör dock tänka på att doktorandnybörjare blir man enligt SCB:s definition bara vid första rapporteringstillfället med en aktivitet om minst 1 procent. Således innebär inte byte av högskola att doktoranden blir nybörjare vid den nya högskolan.

Lärosätena grupperar själva sina forskarutbildningsämnen enligt "Standard för svensk indelning av forskningsämnen 2011". Det inträffar att ett lärosäte ändrar sin kodning av forskarutbildningsämne till forskningsämne. Detta kan få till följd att ett forskarutbildningsämne som tidigare redovisats under t.ex. forskningsämnesområdet teknik efter ändringen kan komma att redovisas under naturvetenskap. Sådana ändringar påverkar även statistiken bakåt i tiden i den mån uppgifterna publiceras på nytt.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Målpopulationen doktorander innehåller ett stort antal personer som kommit till Sverige för att genomföra sin utbildning. De utländska doktoranderna utgör ungefär en tredjedel av samtliga. Om det är aktuellt att sammanvända uppgifter från statistiken om studerande på forskarnivå med annan statistik som endast omfattar den svenska befolkningen så bör de utländska doktoranderna tas bort. I de flesta statistiktabellerna särredovisas inte de utländska doktoranderna men i det statistiska meddelandet finns ett särskilt avsnitt.

Samaanvändbarheten på mikrodatanivå med annan registerstatistik är god men en delmängd av de utländska doktoranderna saknar svenskt personnummer. Andelen av de utländska doktoranderna utan personnummer minskar över tiden och vid examen har cirka 97 procent svenskt personnummer. Samanvändbarheten med högskolestatistik om studenter på grundnivå och avancerad nivå är god eftersom samma skapade personnummer används för en person oavsett nivå på högskoleutbildningen.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Summan för delmängder kan skilja sig från summan av totalen eftersom man summerar unika individer efter olika redovisningsnivåer. En doktorand som är aktiv på två högskolor räknas en gång för varje högskola (högskolenivå) men endast en gång i totalsumman (riksnivå). Det innebär att totalsumman är mindre än summan av alla delsummor för antalet doktorander på samtliga högskolor.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

De publiceringar som är officiell statistik är Statistiska meddelanden och de tabeller som publiceras på SCB:s webbplats. Övriga publiceringar som nämns i avsnitt 4.1 är inte officiell statistik.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

Vid behandling av personuppgifter, dvs. information som direkt eller indirekt kan hänföras till en person som är i livet, gäller lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt personuppgiftslagen ([1998:204](#)) som från 25 maj 2018 ersätts med EU:s dataskyddsförordning ([EU 2016/679](#)).

C Bevarande och gallring

Gallring sker enligt 3 kap. 8 § SFS [1993:1153](#) Förordning om redovisning av studier med mera vid universitet och högskolor.

För primärdata gäller en gallringsfrist på tre år, enligt SCB:s gallringsbeslut Dnr 2008/160.

SCB ansvarar för att gallring sker.

D Uppgiftsskyldighet

Skyldighet att lämna uppgifter till universitets- och högskoleregistret föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)), förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken. Statliga universitet och högskolor är skyldiga att lämna uppgifter enligt förordning om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor ([1993:1153](#)). En enskild utbildningsanordnare som har fått

tillstånd att utfärda examina är skyldig att medverka i uppföljningar och utvärderingar av utbildningen enligt 5 § lag ([1993:792](#)) om tillstånd att utfärda vissa examina.

E EU-reglering och internationell rapportering

Uppgifter lämnas årligen till Eurostat, OECD, Unesco. Vad som ska rapporteras styrs av KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) nr [912/2013](#) av den 23 september 2013 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr [452/2008](#) om framställning och utveckling av statistik om utbildning och livslångt lärande vad gäller statistik över utbildningssystem. Rapporteringen sker via det elektroniska systemet eDAMIS.

Uppgifter lämnas också årligen till det så kallade ETER-konsortiet inom Europeiska kommissionens (DG Education and Culture) projekt som syftar till att bygga upp ett register över europeiska universitet och högskolor, European tertiary Education Register (ETER) enligt kontrakt EAC-2013-038 och EAC-2015-028.

F Historik

Uppgifter om licentiander och doktorander började samlas in till SCB hösten 1958. I nuvarande register finns uppgifter om antagna till forskarutbildning, doktorandnybörjare, studieaktivitet, studiefinansiering och examina tillgängliga från 1970 (tidsperioden skiljer lite mellan olika delregister). Under 2012 medförde en ändring i förordningen om redovisning av studier m.m. ([1993:1153](#)) att uppgifter om tillgodoräknad utbildning för doktorander kunde börja samlas in.

Från den 1 juli 2007 gäller en ny utbildnings- och examensstruktur med tre nivåer: grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. På forskarnivån är det möjligt att tillgodoräkna sig vissa studier från avancerad nivå.

Lärosäten som tidigare inte haft rätt att utfärda forskarexamina fick under 2010 möjlighet att ansöka om att få tillstånd att utfärda generell och/eller konstnärlig examen på forskarnivå inom ett eller flera områden.

Under 2010 infördes även möjligheten för universiteten att ansöka om att få tillstånd att utfärda konstnärlig examen på forskarnivå.

Uppgifter om de 16 nationella forskarskolorna samlades in mellan hösten 2001 och hösten 2008.

Uppgifter om de tio forskarskolorna för utbildning av yrkesverksamma lärare samlades in mellan hösten 2008 och våren 2012. Lärarna ska, med bibehållen lön, under 2,5 år gå utbildningen medan de jobbar kvar som lärare under 20 procent av sin arbetstid. Därefter ska de kunna avlägga en licentiatexamen. Varje forskarskola består av en värdhögskola och ett antal medverkande lärosäten.

Under våren 2012 började uppgifter samlas in från fjorton nya forskarskolor för utbildning av yrkesverksamma lärare. Från och med hösten 2014 fortsatte satsningen med ytterligare sju nya forskarskolor.

Uppgifter om doktorander vid de så kallade anknyttande högskolorna finns från 2007. Anknyttande högskolor avser högskolor utan eller med begränsad

examensrätt på forskarnivå, som inte kan anta doktoranden men som finansierar densamme.

Uppgifter om gemensamma samarbeten för studerande på forskarnivå finns från 2015. Gäller samarbeten mellan två eller flera lärosäten, även utländska, som resulterar i en gemensam forskarexamen.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Universitetskanslersämbetet
Kontaktinformation	Analysavdelningen
E-post	statistik@uka.se
Telefon	08-563 085 00

Statistikproducent	Statistiska centralbyrån
Kontaktinformation	Doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå
E-post	forskarutbildning@scb.se
Telefon	010-479 50 00 (Statistikservice)